

## Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

### ՆԱԽԱԳԱՀ Ա. ՄԱՆՈՒԿԵՍՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՃԱՌԸ

### 57ԴԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ

Յարգելի Ժողովականներ եւ Բարեկամներ,

Այսօր հաւաքուած ենք գումարելու Հ. Բ. Ը. Միութեան 57ԴԴ Ընդհանուր Ժողովը, ըստ Միութեան բարեփոխեալ Հիմնական Կանոնադրին, որ որդեգրուեցաւ նախօրէր Ընդհ. Ժողովէն: Ջերմօրէն կ'ողջունեմ ձեզ, որ անձամբ ներկայ էք, եւ Միութեան աշխարհացրիւ անդամները, որոնք փոխանորդագրութեամբ կը մասնակցին այս Ընդհանուր Ժողովին:

Բարեգործականի գործունէութիւնը միշտ թելադրուած է Հայ Ժողովուրդի կարիքներէն, մտահոգութիւններէն եւ բաղձանքներէն: Ոչ ոք իրութիւնը ոչ միայն զերագոյն արդարացումն է իր անփոխարինելի գոյութեան, այլեւ անցնող տարիներու եւ տասնամեակներու անխառն վկայութեամբ՝ ան զրկած է չքեղին ու վսեմին մատուցները գործունէութեան այնպիսի տարողութեամբ եւ զօրութեամբ, զորս միայն թեւաւոր երեւակայութիւն մը կրնար փայփայել վաթսուսամեակ մը առաջ:

Մեր անդամները, Մասնաժողովները, Յանձնաժողովներն ու Կեդրոնական Վարչական Ժողովը կը հերկեն ու կը ցանեն Միութեան ազգայապահպանման գործունէութեան դաշտը՝ կամաւորապէս, տքնութեամբ եւ գիտակցութեամբ: Մեր վեհօգի բարերարներն ու նուիրատուները զայն առատապէս կ'օրհնեն իրենց նիւթական զոհողութիւններով: Զարմանալի չէ, ուրեմն, մեր անդամակցութեան վառ հետաքրքրութիւնը հանդէպ այսօրինակ համախմբումներու, ուր քննութեան կ'ենթարկուի Միութեան գործունէութիւնը: Եւ մեր բարոյական եւ նիւթական միամեայ համարատուութիւնը առաջին հերթին պարտքի մը կատարումն է հանդէպ Բարեգործականի անդամակցութեան, բայց համոզուած ենք նաեւ որ անոնք խորապէս կը շահագրգռեն Հայաշխարհը, որովհետեւ Բարեգործականի գործունէութիւնը իր անշեղ նկարագրով եւ այժմու տարողութեամբ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով կ'ազդէ հայկականութեամբ տոգորուն սփիւռքահայ ընտանիքին կամ անհատ ազգայինին կեանքին:

Այս Ընդհ. Ժողովը հանգամանօրէն պիտի քննէ Միութեան 1969 տարեջրմանի գործունէութիւնն ու ելմտական կացութիւնը, որոնք պիտի ներկայացուին Ընդհանուր եւ Հաշտական տեղեկագիրներով: Սակայն, գիտեմ որ սա պահուն դուք կ'ուզէք կարճ ու յստակ պատասխանը ունենալ կարեւորագոյն հարցումին: Ի՞նչ ըրաւ Բարեգործականը 1969ի ընթացքին:

—Տուաւ ազգին եւ իրացաւ, բաշխեց եւ երջանկացաւ, այնպէս ինչպէս իր առաքելութիւնը կը պահանջէր: Բայց տուաւ աւելի քան երբեւէ: Յատկացումներու ընդհանուր գումարը 110,800 տոլար աւելի եղաւ քան 1968-ը՝ հասնելով 1,507,900 տոլարի, որուն 1,178,900 տոլարը ծախսուած է ազգապահպանման նպատակներու համար:

Հայապահպանումը ապրում է եւ հանապազօրեայ դործ. մին միւսով պայմանաւոր: Անոր սիւները կամ զայն ռոնցանդներն են կրթական, մշակութային եւ խնամատարական գործերը, որոնց համար Միութիւնը 1969-ին ըստ կարգի յատկացուց 896,460 տոլար, 106,400 տոլար եւ 103,800 տոլար, իւրաքանչիւրը շտապիւթիօրէն աւելի քան 1968-ին տրամադրուածը:

Կր տեսնուի որ յատկացումներուն առիւծի բաժինը խլած է Միութեան կրթական գործը, հաշուի առնելով նաեւ համալսարանական կրթաթուղակներու յատկացումը, որ յանդիցու 139,200 տոլարի: Մենք հպարտ ենք Միութեան սեփական վարժարաններով, որոնց ուսումնական արդիւնքները որեւէ չափանիշով յոյժ պատուաբեր են: Սիրով կ'ողջունենք մեր անձնակազմը կրթական մշակները: Կազմած չունինք որ պետական ծրագիրներու յաջող կիրարկումին համար ուսկողական զատշահեցումներէ ետք, որոնց պատճառաւ անցնող քանի մը տարիներուն մասամբ տուածէջին հայերէնը եւ հայերէնագիտական նիւթերը ամէնուրեք, անոնք հատուցով պիտի աշխատին Մեծաաքանչիւր վերականգնելու իր բարձրագոյն պատուանդանին վրայ մեր կրթական յարկերուն մէջ:

Անցեալ տարուան Ընդհ. Ժողովին երբ խօսք առի, յայտօրէն ներկայացուցի Ամերիկայի եւ Գանատայի մէջ Դպրոցաշինութեան Արշալին Նըպատակը, ծրագիրը եւ իրագործումները՝ իբրեւ հանգանակութեան արդիւնք եւ դպրոցաշէնքի կամ մշակութային կեդրոնի գնման կամ շինութեան աշխատանք: Ուրախութեամբ կ'աւետեմ, որ տարակոյնները զորս ունէինք անցեալ տարի կրթական գործին նկատմամբ ծնողներու հետաքրքրութեան մասին, տակաւ փարատեցան Տիթրոյթի ամէնօրեայ դպրոցին դատած ընդունելութեան եւ արձանագրած յաղորդութեան ի տես: Ի մօտոյ պիտի կառուցուի Տիթրոյթի դպրոցաշէնքը, իսկ այս տարի Մոնթրէալ եւ Ուոթըրթուն ունեցան իրենց ամէնօրեայ մանկապարտէզները:

Նոյնքան կարեւոր են ամերիկահայ երիտասարդական շարժումները: Ծնորհիւ ծրագրուած աշխատանքներու, վերջին քանի մը տարիներուն մեր Միութիւնը ամերիկահայ գլխաւոր համայնքներու մէջ ստեղծեց պատանեկութիւնն ու երիտասարդութիւնը սրտագրաւ միջոցներով Հայ կենդին կապելու նախապայմանները: Նիւ Եորքի «Նոուպար» եւ Միչիկընի «Արարատ» ճամբարները, եւ ապա մեր երգի-պարի խումբերը՝ «Անդրանիկ» Նիւ Եորք, «Վահագն», Տիթրոյթի, «Արարատ», Ֆիլատեյֆիա, եւ «Մասիս», Թորոնթօ, սկզբնական քայլեր են միայն, որոնք սակայն, իրենց արթնցուցած հետաքրքրութեան եւ յառաջացուցած խանդավառութեան փաստով իսկ հաստատեցին իրենց կարեւորութիւնն ու այդմէութիւնը: Մեր ջերմ փափաքն է, որ ամերիկահայ այլ համայնքներ այս ուղղութեամբ իւր գործերու եւ դժուր պատրաստակամութեամբ յառաջ գան:

Յակնէ՛ անուանէ անդրադարձայ ամերիկահայ կրթական գործին եւ երիտասարդական շարժումներուն ոչ միայն անոր համար որ անոնք վաղուց սպասուած են եւ նոր յայտնուող սրտապնդիչ երեւոյթներ են եւ անոնց յաջողութիւնը կենսական նշանակութիւն ունի զաղութին գոյապահպանման համար, այլեւ համոզուած ենք որ Հայաշխարհը լուրջ կերպով կը հետեւի ամերիկահայութեան ճիգերուն: Այս առթիւ կ'ուզէի ի գիտութիւն յայտնել, թէ Ամերիկայի եւ Գանատայի մէջ Հ. Բ. Ը. Միութեան նախաձեռնած ազգապահպանման շարժումներուն համար ծախսուած գումարները գոյացուած են եւ կը գոյանան ամերիկահայ պատուական զաղութին առատաձեռն նուիրատուութիւններով:

Յաջորդական երկրորդ տարին ըլլալով երբ Միութեան միջանկար

դապաճպանման յատկացումներուն դուժարը կ'անցնի մէկ միլիոն տոլարի եւ ընդհանուր յատկացումները Միութեան դանձին կ'արժէն մէկուկէս միլիոն տոլար, ու այս պարագան երջանկութեամբ կ'ողողէ մեր սրտերը, ընտանանքար զայն կը պարտինք Միութեան հարստութեան եւ եկամուտներուն տարուէ տարի աճին, անոնց բժախնդիր եւ աշատըջ յանձանձումին:

Հրճուանքով կը հաղորդեմ ձեզի, թէ 1968-ին լազգատմամբ 1969-ին Միութեան հիմնադրամները կրեցին 1,446,000 տոլարի յաւելում մը՝ բարձրանալով 17,056,000 տոլարի, իսկ ընդհանուր գոյքը հասաւ 18,562,000 տոլարի, տոմարական արժէքով: 1969-ին Միութեան զանազուն եկամուտներուն զումարը յանգեցաւ 1,667,700 տոլարի, որ 175,500 տոլար աւելի է լաւ նախորդ տարին: Նոյն տարեշրջանին, բարերար եւ վեհոգի աղագայիններ, որոնք բարձրօրէն կը գնահատեն Բարեգործականի աղագայն եւ աղագայարժան գործունէութիւնը՝ ի կենդանութեան կամ յետ մահու գործադրուած կտակներով Միութեան նուիրեցին 527,551 տոլար:

Ահա այսպէս՝ 61-ամեայ Բարեգործականը տարուէ տարի իր շքեղ իրագործումներով կու գայ հաստատել թէ կենսունակ կազմակերպութիւն մըն է, միշտ զգալուն Հայ ժողովուրդի պահանջներուն եւ միշտ վայելելով Հայ ժողովուրդի բարձր փառահռութիւնն ու սէրը:

Անկասկած Միութիւնը իր յարանուն վերելքը մեծ չափով կը պարտի բոլոր աստիճաններու վրայ իր ղեկավարութեան խմատութեան, անձնւորութեան եւ կորովին: Բարեգործականը լախտաւոր եղած է ունենալով իր նպատակը, գործունէութիւնը եւ ուզին մարմնաւորող Ընդհանուր Տնօրէններ: Տիար Գրիգոր Կիրակոսեան, որ վաստակաւոր կրթական մշակ մը եղած է, յաջորդելով յաւիտ ողբացեալ Վահան Մարէզեանին, չորջ քառորդ դար ձեռնհասօրէն վարեց Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնի պաշտօնը եւ Յունիս 1970-ին հանգստեան կոչուեցաւ: Յանուն մեր անգամակցութեան իրեն կը յայտնենք մեր սրտադին շնորհակալութիւնները՝ քաղցրադամ արեւաշատութեան մաղթանքներով, եւ նորընտիր Ընդհանուր Տնօրէն Տիար Մ. Հայկենցի ալ՝ յաջողութեան եւ բեղմնաւոր գործունէութեան մեր լաւագոյն մաղթանքները:

### ԼՈՋԱՆԻ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Նախորդ Ընդհ. Ժողովին մանրամասնօրէն ներկայացուցի Մայիս 1969-ին Փարիզի Համաշխարհային Պատգամաւորական Ժողովին չարժանիքները եւ իրագործումները, որոնց մասին պատշաճ անդրադարձում մը եղած է նաեւ մեր 1969-ի Ընդհանուր Տեղեկագիրին մէջ:

Այս տարուան ընթացքին Միութեան համար կարեւոր իրադարձութիւն մը եղաւ Ապրիլ 30 եւ Մայիս 1, 1970-ին Լօզան գումարուած Արտակարգ Ընդհանուր Ժողովը, որուն մէջ իրաւականօրէն եւ իրողաբար վերականգնեցինք եւ վերակազմեցինք Հ. Բ. Ը. Միութեան Զուիցերիական իրաւաւիճակով ընկերակցութիւնը:

Դուք գիտէք, որ Փետրուար 19, 1955-ին գումարուած Միութեան Ընդհ. Ժողովին որոշումով Բարեգործականը օժտուեցաւ Ամերիկեան իրավիճակով, պահելով հանդերձ Զուիցերիական իրաւաւիճակով ընկերակցութիւնը՝ մատակարարելու համար Մ. Նահանգներէն դուրս գտնուող Միութեան անշարժ կալուածները եւ սահմանափակելով Զուիցերիական ընկերակցութեան անգամակցութիւնը Ընդհ. Ժողովէն ընտրեալ Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամներուն:

Արդ՝ Լոզանի Արտակարգ Ընդհ. Ժողովը Միութեան Զուիցերիական իրաւամիճակով ընկերակցութիւնը օտտեց սեփական նոր կանոնադրութեամբ մը եւ ընտրեց վարիչ ժարմին մը, որուն կազմն է՝ Տրք. Ա. Մանուկեան՝ Նախագահ, Երուանդ Հիւսիսեան՝ Փոխ Նախագահ, Ռոտէ Զրբաշեան՝ Ատենադիր, Մուշեղ Ճիէրճեան՝ Գանձապահ, Արա Զամբրթէն՝ Խորհրդական եւ Պատուակալ Վարիչ Պատուիրակ, Երուանդ Տէմիրճեան եւ Արթին Ասլանեան՝ Խորհրդականներ:

Ուրախ եմ յայտնելու, որ Հ. Բ. Ը. Միութեան Զուիցերիական իրաւամիճակով ընկերակցութիւնը, ըստ Ընդհ. Ժողովի որոշումին, արդէն իսկ արձանագրուած է Լոզանի Առևտրական Տոմարին մէջ իրբււ գործօն կադմակերպութիւն եւ շուտով պիտի օւնենայ իր սեփական կեդրոնատեղին՝ մընայուն քարտուղարութեամբ:

Իր ընդհանուր անդամակցութիւնը եւ հարստութիւնը ընդգրկող Ամերիկեան իրաւամիճակով ընկերակցութեամբ եւ լրացուցիչ բայց ուրոյն Զուիցերիական իրաւամիճակով ընկերակցութեամբ՝ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը լուսապէս զինուած է դիմագրաւելու յարափոփոխ ժամանակները, նիւթական եւ քարոյական առոււելադոյն արդիւնաւորութեամբ ծառայելու համար ազդին:

#### ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿ

Այս Ընդհ. Ժողովը կը զուգադիպէ նոր տասնամեակի մը սկզբնաւորութեան: Գիտութիւնն ու արհեստագիտութիւնը (Technology) անցնող իւրաքանչիւր տարին առ նուազն տասնամեակի մը իրադործումներով նիւեցին պատմութեան գիրկը բայց թողուցին մտայնութեամբ, սեւեռակէտերով եւ առեւալներով յեղաշրջուած շրջապատ մը, որուն մէջ մարդկութեան հետ աշխարհաբոյս. Հայ Համայնքը պիտի շնչէ ու ապրի: Այսպիսի շրջապատի մը մէջ մեր ժողովուրդին ծառայութեան եւ բարօրութեան կոշուած կազմակերպութեան առջեւ այսօր դրուած հարցը ազգային Ֆիզիքական առումով ապրիլն ու գոյատեւելը չէ, որովհետեւ բարեբախտաբար անհիտումի սուրբը շին ճօճիկ իր գլխուն վերեւ թէեւ այս ուղղութեամբ համազգային աշխարհութիւն մը միշտ անհրաժեշտ է, այլ հայկական առհասարակ իմացումներով գոյատեւումը:

Բարեգործականը 60-ական թուականներու թուրքահային մէջ կրցաւ ամբայնել իր ներքին կազմակերպութիւնը՝ իրաւական եւ յարաբերական իմաստով, ընդարձակեց իր կրթական եւ մշակութային գործունէութիւնը, բազմապատկեց իր օժանդակութիւնները, հին եւ նորակազմ Հայ դադութեան իր շրջանակները օտտեց երիտասարդական-մշակութային կեդրոններով եւ կամ անոնց համար անհրաժեշտ քայլերը առաւ եւ բոլորեց աճումի ոգեւորիչ եւ աննախընթաց շրջան մը:

Կը բաւէ ըսել թէ մինչ 1960 Դեկտեմբերին Միութեան ընդհանուր գոյքը 10.5 միլիոն տոլար էր, 1969 Դեկտեմբերին ան 18.5 միլիոն տոլար է: Եւ եթէ հայապահպանման համար ճիշդ տասնամեակ մը առաջ ծախսեր էինք կէս միլիոն տոլար, 1969-ին բարեւ առեինք մէկուկէս միլիոն տոլար գումարին:

Վերջին հաշուով, սակայն, մինչ կը թեւակոխենք 70-ական թուականները, Բարեգործականի մեծագոյն հարստութիւնը՝ Հայ Ժողովուրդի վստահութեան հետ մարդկային, իմացական եւ փորձառական հարստութիւնն է, որ ամբողջապէս Հայ Ժողովուրդին ի սպաս դրուած է, անձնուէր

\*\*\*

դեկավարութիւն մը, բաղմահադար հաւատաւոր անդամակցութիւն մը, կարող եւ նուիրեալ պաշտօնէութիւն մը, հազարաւոր աշակերտներ, հարիւրաւոր ուսուցիչներ եւ քանի մը հարիւր համալսարանաւարտ երիտաւորացիներ, Այս բոլորին միախառնութիւնը մեզ կը մղէ ինքնափոխազոյթեամբ ողջունելու նոր տասնամեակը:

Մեր Միութիւնը դիրքաւորուած է աճումի եւ անսակարկ ու արդիւնաւոր ազգային ծառայութեան մը համար, յառաջիկայ տասնամեակին եւս ինչ որ ցանցէնք 60-ական թուականներուն իբրեւ լոյս, ոգի եւ կառույց՝ անկասկած պիտի ուղեւնայ եւ ծաղիկ տայ գալիք տարիներուն: Բայց ամէն տարի ցանք պիտի ունենանք եւ յաճախ հունձքը արդիւնաւոր քննադատ աւելի դժուար է քան վարուցանք: Եւ ի՞նչ երբ նկատի առնենք յեղաշրջեալ չորհրդապետին պարտադրուած արգելքները՝ մեր անդամակցութիւնը պէտք է կրկնապատուեալ ճիգերով զօրանայ, աճի թիւով: Մեր Ժողովուրդը եւ վեհանձն քարերարները աւելի զգայուն թող ըլլան ազդին կարիքներուն, եւ մանաւանդ երբ սքանչելի պատրաստակամութեամբ կ'որոշեն իրենց բարբարորութիւնները Հ. Բ. Ը. Միութեան միջոցաւ կատարել ազգին՝ թող գիտնան հրամայական կարիքներուն տալ պահանջուած կարեւորութիւնը:

Հայահաճ կեդրոններու մէջ ուր որ կրցանք ընթացք տուինք մեր երիտասարդութեան պահանջներուն՝ նախ հաւաքապայք որո՞ւմադրելով: Յառաջիկայ տասնամեակին, շնորհիւ այս հաւաքատեղիներուն՝ երիտասարդաց դործունէութիւնը պիտի ծաւալի, նոր պահանջներ, մանաւանդ մատակարարական չոգեր պիտի ծագին: Կարեւոր է ստեղծել մանաւոր հիմնադրամ մը՝ երիտասարդական շարժումներու շարունակութիւնը ապահովելու համար: Նմանապէս, նիւթապէս պէտք է ապահովել Ամերիկահայ եւ նորասկսած Հայ զաղութներու մէջ թափ ստացած կրթական շարժումը:

Միւս կողմէ՝ զօրաւոր է պահանջը Միջին Արեւելքի մեր չբնականներէն՝ արհեստագիտական վարժարաններ ունենալու, ինչպէս նաեւ նոր դպրոցներ, չքաւորութեան պատճառով նոյնիսկ նախնական կրթութենէ զրկուող ըստմանարիւր մանուկներու Բ. պատանիներու համար:

Բարեգործականը պիտի շարունակէ իր նիւթարդայական ուժերը կարողութեան ներած չափով անսակարկ որո՞ւմադրել ազգային կարիքներու բարձումին: Եւ կը յուսանք, որ մեր դիտակից Ժողովուրդը միշտ թիկունք պիտի կանգնի մեզի մեր նախախնամական առաքելութեան մէջ:

Այս պատեհութեամբ սրտի պարտք կը զգանք մեր երախտադատութիւնը յայտնելու Գալուստ կիւլպէնկեան մեծահամբաւ Հիմնարկութեան, որուն ազգային յատկացումները իսկական բարիք են Հայ Ժողովուրդին:

Շնորհակալութիւն եւ երախտագիտութիւն՝ մեր Մայր Հայրենիքին, որ լայն բացուած կարկինով մը իր լուրջ եղածութեան անարկական կ'ընէ սփիւռքահայութեան ազգապահպանման խնդիրները եւ մեծ գոհողութիւններ՝ հայրենիք-սփիւռք մշակութային կապերու զօրացման եւ անբացարձակ համար:

Կանգնած 70-ական թուականներու սեմին՝ այս պատկառելի քեմէն հանդիսաւորապէս կ'ողջունենք Հայաստանի եւ Հայ Ժողովուրդի ազգային յարութեան 50-ամեակը, մաղթելով որ հայրենի ստեղծագործ Ժողովուրդը խաղաղութեան եւ բարօրութեան պայմաններու մէջ ընթանայ յաղթանակէ յաղթանակ՝ դերազանցելով իր յիսնամեայ նուաճումները:

Բացուած հռչակելով Հ. Բ. Ը. Միութեան 57-րդ Ընդհ. Ժողովը՝ ձեզ կը հրաւիրեմ միասին քննարկելու օրակարգի հարցերը:

Նիւ Եօրք,

Դեկտեմբեր 12, 1970

## ՆԱԽԱԳԱՀ Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՓԱԿՄԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ ԻՐ ՈՐՈՇՈՒՄԸ՝ 1971 ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԷՆ ՍԿՍԵԱԼ  
ԶՍՏԱՆՁՆԵԼՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Յարգելի ժողովականներ,

Դեկտեմբեր 12, 1953-ին, ուրեմն ճիշդ տասնեօթ տարիներ առաջ, Միութեան 40-րդ Ընդհ. ժողովին անմիջապէս ետք, յատենի կեդր. Վարչ. ժողովը նիստ գումարեց Նիւ Եորքի Բուզովելթ պանդոկին մէջ, ունենալով օրակարգի միակ հարց մը. Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Նախագահի ընտրութիւն:

Նախագահ Արշակ Գարակէօղեանի առողջական պատճառներով հրաժարումէն ետք, կեդրոնական Վարչ. ժողովի պաշտօնակիցներս ամբողջ եօթը ամիս անոր յաջորդը որոշելու համար երկար խորհրդակցութիւններէ ետք, այդ նիստին մէջ միահամուռ որոշումով մը ինծի վստահեցան Միութեան բարձրագոյն գործադիր ժողովին նախագահութիւնը: Վստահութիւն մը, զոր յաջորդական կեդրոնական Վարչական ժողովներու պաշտօնակիցներս վերանորոգեցին ամէն տարի:

Անշուշտ գիտէի, որ ինծի ընծայուած այդ բարձր պատիւը կ'ենթադրէր իրապէս ծանր, համազգային պարտաւորութիւններ, զորս յանձն առնելու քաջութիւնը կու գար մեր չքեղ, անմօմն կազմակերպութեան նպատակներուն եւ ազգային առաքելութեան հանդէպ ունեցած խոր հաւատքէս, պաշտօնակիցներուս գործակցութեան ջերմ ոգիէն, Միութեան բոլորանուէր Յանձնաժողովներուն, Մասնաժողովներուն, աշխարհացրիւ անդամակցութեան եւ պաշտօնէութեան հաւատարմութենէն եւ առ Նախադաս տաժած աւանդական յարգանքէն եւ սէրէն:

Այո, գիտէի այս պատասխանատու պաշտօնին կապուած պարտականութիւնները, զորս անտարակոյս պիտի չկրնայի ոչ միայն կատարել այլեւ ստանձնել իսկ առաջին օրէն, եթէ վերոյիշեալ հոգեկան եւ բարոյական թանկագին ազգակներու խրախոյսին հետ չունենայի առողջական այն բարերախոս վիճակը եւ միջին տարիքի սեւեռուն եռանդը որ իմ էին այն օրերուն: Սակայն, չէի գիտեր որ Պօղոս Փաշա Նուպարի, Գալուստ Կիւլպէնկեանի, Զարեհ Պէյ Նուպարի եւ Արշակ Գարակէօղեանի փառաւորապէս զբաւած աթոռը ինծի պիտի վստահուէր ամբողջ տասնեօթ երկար տարիներ: Եւ չէի գիտեր, զուցէ չէի ուզեր գիտնալ, նոյնիսկ զգալ դեռ մինչեւ քանի մը տարի առաջ՝ պարտականութիւններուս առօրեայ հեւքին մէջ, թէ կայ տարիքի հասունութեան անյեղի իրողութիւն մը, որ իմ ալ բաժինն է եղեր աղէն:

Մօտ տասնէն պիտի թեւակոխեմ կեանքիս 70-րդ տարին: Ժամանակ է որ հանգստեան կոչուեմ: Որքան որ հոգիս յօժար է շարունակելու գործը, ըսյց մարմինս սկար՝ անցեալի եռանդով եւ խանդավառութեամբ առաջնորդելու Միութիւնը, Հայ ժողովուրդին այս լուսաբաշխ եւ փրկարար Նաւը: Աւելին՝ ճիշդ չեմ գտներ, որ անձ մը տասնեօթ երկար տարիներ մնայ միեւնոյն պաշտօնին վրայ: Կը խորհիմ թէ պէտք է պատեհութիւն տալ աւելի ե-

ընտանոցներու՝ որպէսզի վերանորոգուած կենսունակութեամբ եւ նոր գործելակերպերով առաջնորդեն Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը:

Նախագահական պաշտօնը մէկ տարուան համար է միայն եւ հետեւաբար այս տարուան աւարտին պաշտօնը վերջ կը գտնէ: Եթէ 1971-ի սկիզբը, Պատ. Կեղր. Վարչ. Ժողովը ուզէ 18-րդ անգամ ինծի գտնահիլ Միութեան Նախագահի պաշտօնը, կը ցաւիմ որ պիտի չկրնամ ընդունիլ: Որոշումս զոր արդէն յայտնած եմ Կեղր. Վարչ. Ժողովի վերջին նիստին, այսօր կը հրապարակեմ, որպէսզի Միութեան բոլոր անդամները լրիւ տեղեակ ըլլան չարժանիքներուն:

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Հանդէպ Հաստատուած եւ սկսն խոր են ու վառ աւելի քան երբեք եւ աւելի քան երբեք Համոգում եմ, թէ Հայ Ժողովուրդին համար իրապէս կենսական, անփոխարինելի ներկայութիւն մըն է ան, որ ճշտարինէրէ ի վեր Ազգային Միութեան պանծալի իրականութիւնը պարզած է: Բարեգործականը համազգային այն միակ բարեխիղճական եւ կրթամշակութային կազմակերպութիւնն է, որ պիտի կրնայ ինչպէս անցեալին նաեւ ապագային առաւելագոյն չափով սատարել Հայ Ժողովուրդի կարիքներու բարձումին:

Ազգիս եւ մարդկութեան բարորութեան նուիրում ծառայութիւնը կիւնքին միակ նպատակակէտը եղած է եւ պիտի ըլլայ մինչեւ վերջ: Որքան ատեն որ չունէ կայ կուրծքիս տակ, ես պիտի չարունակեմ նիւթաբարոյական միջոցներովս թիկունք կանգնիլ մեր Միութեան: Ազգային եւ մարդկային պարտականութեանց կատարումը պայմանաւորուած չէ երբեք պաշտօններով:

57-րդ Ընդհ. Ժողովին աւարտին հետ, վերջ կը գտնէ նաեւ Ընդհանուր Ժողովներու Առեւտրային Հանգանակութեան Պարտք կը զգամ իմ խորին շնորհակալութիւններս յայտնելի ձեզի եւ ի մասնաւորի ձեզմէ անոնց, որ տասնեօթ տարի շարունակաբար ներկայ եղան Միութեան Ընդհ. Ժողովներուն եւ իրենց աղնիւ վերաբերումով դիւրացուցին իմ գործս:

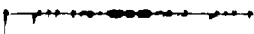
Անկեղծ շնորհակալութիւններ՝ Կեղր. Վարչ. Ժողովի պաշտօնակիցներու, Միութեան Յանձնաժողովներուն, Մասնաճիւղներուն, բոլոր անդամներուն, բարերարներուն եւ նուիրատուներուն, պաշտօնէութեան, կըրթական մշակներուն, վաստակաւորներուն եւ Միութեան գործը եւ երախտիքը անչեղօրէն ջատագոյնող Հայ մամուլին եւ գրողներուն, որոնք ինծի թեւ ու թիկունք եղան պատուակալ այս բարձր պաշտօնին վրայ ազգիս Հանդէպ պարտականութիւններուն կատարման ընթացքին եւ քաղցրացուցին պատասխանատուութեան դառն պահերը:

Սրտագին շնորհակալութիւն եւ յաջողութիւն աղջանուէր մեր Միութեան:

Նիւ Եորք,

Դեկտեմբեր 12, 1970

## ԶԵԿՈՅՑ Հ. Բ.՝ Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ



Հ. Բ. Ը. Միութեան 57-րդ Ընդհանուր Ժողովը զումարուեցաւ Շաբաթ, Դեկտեմբեր 12, 1970-ին, Առաջնորդարանի Կիւլլապի Կիւլպէնկեան Մշակութային Կեդրոնի Հայկ Գալուքճեան սրահին մէջ, Նիւ Եորք:

Ընդհանուր Ժողովը, շինիչ եւ խանդավառ մթնոլորտի մէջ սպառած ըլլալով օրակարգի հարցերը, երբ ժտեցած էր իր աւարտին, խորագոյն վշտով ունկնդրեց Միութեան մեծայարդ Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեանի փակման խօսքը, որուն մէջ ան կը յայտնէր թէ որոշած է 1971-էն սկսեալ չստանձնել Հ. Բ. Ը. Միութեան նախագահութիւնը:

Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեան թէեւ իր այս որոշումը յայտնած էր Պատ. Կեդր. Ժողովի Նոյեմբեր 17-ի Նիստին մէջ, սակայն Ժողովը միահամուռ կերպով մերժած էր ընդունիլ հրաժարումի համազօր այդ որոշումը եւ թախանձալին խնդրած իրմէ զայն վերանկատողութեան առնել, խնայելու համար Միութեան անդարմանելի տագնապ մը:

Ընդհ. Ժողովը, լսելէ ետք Նախագահին անակնկալ եւ ծանրակլիռ յայտարարութիւնը, սիրոյ եւ բողոքի սրտաթրթիռ ցոյցով մը անխաբան եւ յստակայս մերժեց զայն ընդունիլ:

Ապա, դարձեալ յստակայս եւ անկերջանալի ծափահարութիւններով, Ընդհանուր Ժողովը

ա. Վաւերացուց Միութեան Հիմնական Կանոնադրի բարեփոխման առաջարկ մը, ըստ որում Կեդր. Վարչ. Ժողովը կրնայ, Ընդհ. Ժողովին յանձնարարութեան վրայ, ցկեանս Կեդր. Վարչ. Ժողովի անդամ եւ Նախագահ Հռչակել իր այն անդամը, ոք յաջորդաբար տասնհինգ տարիներ վաւրած է Միութեան Նախագահութիւնը:

բ. Բարձրօրէն եւ անկեղծօրէն գնահատելով Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեանի տասնեօթ երկար տարիներու անդուգական ղեկավարութիւնը, ջերմօրէն յանձնարարեց, որ Պատ. Կեդր. Ժողովը զինք հռչակէ կազմին ՑԿԵԱՆՍ ԱՆԴԱՄ ԵՒ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՑԿԵԱՆՍ ՆԱԽԱԳԱՀ:

Անկասկած 57-րդ Ընդհանուր Ժողովը իր այս տնօրինութիւնով հարգաւարտ արտայայտիչը եղաւ Հ. Բ.՝ Ը. Միութեան աշխարհացրիւ անդամացութեան կամքին եւ Հայ Ժողովուրդի զգացումներուն:

Սակայն, պարտք կը զգանք ցաւ ի սիրտ յայտնելու, թէ ցարդ Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեան ետ չէ առած իր որոշումը:

Մեր յոյսն ու ջերմ մաղթանքն է, որ մեր թանկագին Նախագահը լսէ իրեն ուղղուած թախանձագին խնդրանքները, վերանկատողութեան առնէ իր աղետարներ սրուած եւ շարունակէ իր լուսաւփիռ Նախագահութիւնը յուրախութիւն բոլորիս:

ԴԻԻԱՆ ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉ. ԺՈՂՈՎԻ

Նիւ Եորք,

Դեկտեմբեր 17, 1970

## Կ Ո Ձ

## Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

Մեր Հայ Հասարակութեան քաջ ծանօթ է որ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան «Նուպարեան» Մատենադարանը մօտ կէս դարէ ի վեր կը օգնէ միջազգային այս լոյսի ուստանին մէջ տանելու հանրօգուտ առաքելութիւն մը՝ իր բազմաշարիւր Հայ թէ օտար հատորներով Հայ մշակոյթին ու պատմութիւնը ծանօթացնելու իր Հայ թէ օտար ընթերցողներուն եւ ուսումնասիրողներուն, մասնաւորաբար հայադիտական մարդերու մէջ:

Ծնորակալ ենք որ բազմաթիւ հեղինակներ, հրատարակիչներ ու թերթերու վարիչներ ինքնաբերաբար իրենց առաքումներով կը ճոխացնեն Մատենադարանը ու այդ կերպով զօրավիզ կը հանդիսանան մեր օրնադրութեան արդիւնաւորման:

Բայց կը թուի որմանց անծանօթ ըլլալ Մատենադարանին այս դերը ու կան հեղինակութիւններ որոնքմէ զրկուած կը մնանք:

Հետեւաբար կը ինդրենք բոլոր հեղինակներէն ու հրատարակիչներէն, ու նաեւ բոլոր մեր ազգայիններէն որոնք իրենց մօտ ի պահ ունին մասնաւորաբար Հայութիւնը շահագրգռող հին թէ նոր հրատարակութիւններ, թերթերու կամ պարբերաթերթերու հաւաքածոներ ամէն լեզուէ, նոյնիսկ երաժշտական, թատերական եւ նկարչական, որ բարեհաճին զանոնք նուիրել «Նուպարեան» Մատենադարանին՝ որպէսզի վերջինս լաւագոյնս կարենայ շարունակել իր առաքելութիւնը ու ընդարձակել իսկ զայն:

Առաքումները կատարել հետեւեալ հասցէով՝

BIBLIOTHEQUE NOUBAR de l'U. G. A. B.

11, Square Alboni —75— PARIS (16e) FRANCE

Կանխապաշտ օրով շնորհակալութիւններով,

Վարչութիւն

«ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ» ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ